

UPPLAGA
22

MERVÄRDES- SKATT

EN INTRODUCTION

PETER MELZ

ELEONOR
KRISTOFFERSSON

iUSTUS

PETER MELZ
OCH
ELEONOR KRISTOFFERSSON

Mervärdesskatt

EN INTRODUKTION

TJUGOANDRA UPPLAGAN

§
iUSTUS
FÖRLAG

Förord till 22:a upplagan

Denna bok är en introduktion till mervärdesskatterätten som kan användas i undervisning och för alla som vill ha en allmän orientering. I boken beskrivs mervärdesskattens uppbyggnad med syfte att ge kunskaper om hur olika regler hänger samman och vilka effekter de har. Vidare beskrivs syftena bakom regelutformningen i förhållandevis stor utsträckning. I framställningen lämnas genomgående hänvisningar till mervärdesskattelagen (2023:200), ML, och viktigare bestämmelser i EU:s mervärdesskattedirektiv för att läsaren ska kunna gå vidare till dessa källor. Däremot behandlas sällan de många undantagsregler från huvudregler som finns. Praxis från HFD och EU-domstolen redovisas sparsamt och främst som exemplifiering av viktiga tillämpningsproblem. Lagändringar och nya domar har i denna 22:a upplaga beaktats till och med 1 juni 2026.

Stockholm i juni 2026

Peter Melz och Eleonor Kristoffersson

Innehåll

Förord till 22:a upplagan	5
Förkortningar	11
1 Mervärdesskattens konstruktion	13
1.1 Mervärdesskattens karaktär	13
1.2 Skattens utformning	17
1.2.1 Allmänt	17
1.2.2 Flerledsskatt	18
1.2.3 Omedelbar och effektiv avdragsrätt	20
1.2.4 Kumulativa effekter försvårar framåtvältring	21
1.2.5 Övervältring på konsumenterna	23
1.3 Mervärdesskatten vid inkomstbeskattningen	24
1.4 Rättskällor och rättstillämpning	25
1.4.1 Svenska nationella rättskällor	25
1.4.2 EU:s direktiv och andra EU-rättsliga källor	27
1.4.3 Skatteflykt	30
1.4.4 Juridisk litteratur	31
1.5 Kort historik	32

1.6	Mervärdesskatter internationellt – särskilt i Europeiska unionen (EU)	33
1.7	Mervärdesbeskattningens regelstruktur	34
2	Leverans av vara, tillhandahållande av tjänst och beskattningsunderlag	36
2.1	Inledning	36
2.2	Leverans av vara och tillhandahållande av tjänst	37
2.3	Beskattningsunderlag	39
2.3.1	Transaktioner mot ersättning	39
2.3.2	Bidrag	41
2.3.3	Uttag av varor och tjänster	42
2.3.4	Vissa tillhandahållanden till pris under marknadsvärdet	44
2.3.5	Vouchrar	45
2.3.6	Marginalbeskattning för begagnade varor med mera	46
2.4	Faktureringskyldighet	48
2.5	Företagsöverlåtelser	49
3	Skatteplikt och undantag från skatteplikten	51
3.1	Inledning	51
3.2	Undantag från skatteplikt	53
3.2.1	Reglering av undantagen	53
3.2.2	Fastighetsområdet	53
3.2.3	Sjukvård, utbildning m.m.	55
3.2.4	Finansiella och därmed likartade tjänster	56
3.3	Olika skattesatser	58
4	Beskattningsbara personer och betalningsskyldighet	61
4.1	Inledning	61
4.2	Beskattningsbar person	62
4.3	Betalningsskyldighet	66
4.4	Regler för särskilda rättssubjekt	67

5	Gränsöverskridande transaktioner och platsen för beskattningsbara transaktioner	69
5.1	Inledning	69
5.2	Varutransaktioner inom EU	71
5.2.1	Bakgrund	71
5.2.2	Förvärv av varor från EU-land	72
5.2.3	Försäljning av varor till EU-land	75
5.3	Import och export av varor till och från länder utanför EU	76
5.4	Tjänster	78
6	Avdrag för och återbetalning av ingående skatt	81
6.1	Inledning	81
6.2	Avdragsrätt	82
6.3	Blandad verksamhet	85
6.4	Justering av avdrag för ingående mervärdesskatt	87
6.5	Rätt till återbetalning av ingående skatt	88
7	Beskattningsgrundande händelse och redovisning	89
7.1	Beskattningsgrundande händelse	89
7.2	Redovisning av utgående och ingående skatt till staten	90
7.3	Deklaration	93
8	Offentlig produktion och konsumtion	94
8.1	Allmänt	94
8.2	Staten	97
8.2.1	Beskattningsbar person	97
8.2.2	Förvärv till statlig verksamhet	98
8.3	Kommuner	99
9	Avslutande översikt	101
	Övningsuppgifter	107
	Övning 1 Skattesatser	107
	Övning 2 Utgående och ingående skatt	107

Övning 3 Skatteplikt och betalningsskyldighet	107
Övning 4 Skatteplikt och avdragsrätt	108
Övning 5 Marginalbeskattning och avdragsrätt	109
Övning 6 Gränsöverskridande tjänstehandel	109
Övning 7 Gränsöverskridande varuhandel inom EU	109
Övning 8 Import och export	110
Lösningar	111
Lösning 1 Skattesatser	111
Lösning 2 Utgående och ingående skatt	111
Lösning 3 Skatteplikt och betalningsskyldighet	112
Lösning 4 Skatteplikt och avdragsrätt	113
Lösning 5 Marginalbeskattning och avdragsrätt	113
Lösning 6 Gränsöverskridande tjänstehandel	114
Lösning 7 Gränsöverskridande varuhandel inom EU	115
Lösning 8 Import och export	115
Rättsfallsregister	117
Högsta förvaltningsdomstolen	117
EU-domstolen	117
Sakregister	119